

ACTUALITEIT ACTUALITÉ

Rechtspraak/Jurisprudence

HOF VAN CASSATIE 23 MAART 2006¹

VENNOOTSCHAPPEN

Gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen

NV Hako en B.G./Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen en B.G.

Zet.: I. Verougstraete, Gh. Londers, E. Dirix, A. Fettweis en B. Dejemeppe

O.M.: D. Thijs (advocaat-generaal)

Pl.: Mr. H. Geinger

A.R. C.04.0428.N/2

Het arrest van 23 maart 2006 handelt over de gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve of slapende vennootschappen. Luidens artikel 182 § 1 W.Venn. “(kan) de rechtbank (...) op vraag van iedere belanghebbende of van het openbaar ministerie de ontbinding uitspreken van een vennootschap die gedurende drie opeenvolgende boekjaren niet heeft voldaan aan de verplichting om een jaarrekening neer te leggen overeenkomstig de artikelen 98 en 100, tenzij een regularisatie van de toestand mogelijk is en plaatsvindt vooraleer uitspraak wordt gedaan over de grond van de zaak.” Deze bepaling werd ingevoerd door de wet van 13 april 1995² en beoogt de ontbinding van inactieve vennootschappen omdat deze een nodeloze belasting voor de Balanscentrale bij de Nationale Bank zouden betekenen³. Zij bevat een weerlegbaar vermoeden dat de vennootschap niet meer actief is indien ze haar jaarrekening gedurende drie opeenvolgende boekjaren niet heeft neergelegd. In dat geval kan iedere belanghebbende, evenals het openbaar ministerie, een vordering tot gerechtelijke ontbinding instellen.

Eens de vordering tot gerechtelijke ontbinding werd ingesteld, is regularisatie nog mogelijk door neerlegging van de jaarrekeningen m.b.t. de betrokken boekjaren⁴. De regularisatie dient dan plaats te vinden vóór er ten gronde uitspraak wordt gedaan over de vordering tot ontbinding. De jaarrekeningen dienen daarenboven effectief te worden neergelegd;

een belofte van de bestuurders/zaakvoerders om de jaarrekeningen neer te leggen is onvoldoende⁵. Artikel 182 W.Venn. stelt geen enkele vereiste wat de inhoud of de bewijskracht van de jaarrekeningen betreft. Om het vermoeden van inactiviteit te weerleggen volstaat het dat de jaarrekeningen worden neergelegd. Hieruit leidt men af dat de vennootschap in staat is haar organen bijeen te roepen, die op hun eigen verantwoordelijkheid belast zijn met het opstellen of het goedkeuren van de jaarrekeningen⁶.

Het vereiste om de jaarrekeningen neer te leggen vóór de uitspraak te gronde, vormde hier het twistpunt. De eiseres in cassatie werd in eerste aanleg gerechtelijk ontbonden omdat zij haar jaarrekeningen over de boekjaren 2000, 2001 en 2002 niet had neergelegd. In hoger beroep vorderde de vennootschap de vernietiging van het vonnis, omdat zij er inmiddels in was geslaagd om de bewuste jaarrekeningen neer te leggen. Het hof van beroep te Antwerpen verklaarde

³ Voor een uitgebreide bespreking van art. 182 W.Venn. (oud art. 177sexies Venn.W.), zie H. BRAECKMANS, “Gedwongen overdracht en overneming, uitkoopregeling, gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen en vereffening”, in H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (eds.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht 1995*, Antwerpen, Maklu, 1996, 335-338; Ph. COLLE, “De nieuwe bepalingen inzake ontbinding en vereffening”, in K. BYTTEBIER, R.R. FELTKAMP en A. FRANÇOIS (eds.), *De gewijzigde vennootschapswet 1995*, Antwerpen, Kluwer, 1996, 478-485; G. DAL en P. DE WOLF, “La société et sa restructuration”, in Centre d’Études Jean Renauld (ed.), *Droit des sociétés. Les lois des 7 et 13 avril 1995*, Brussel, Bruylant, 1995, 310-314; E. DE BIE en J. DE LEENHEER, *Vereffening van vennootschappen na de Wet van 13 april 1995*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 45-51; E. DE BIE en M. CORYNEN, “Commentaar bij artikel 182 W.Venn.”, in H. BRAECKMANS, K. GEENS en E. WYMEERSCH (eds.), *Vennootschappen en verenigingen. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Antwerpen, Kluwer, losbl., afl. 2001, 1-13; B. TILLEMANS, *Ontbinding van vennootschappen*, in Jan Ronse Instituut (ed.), *Reeks rechtspersonen- en vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblo, 1997, 227-233; K. VAN HULLE, “Bepalingen inzake het commissariaat, de openbaarmaking van de jaarstukken, de jaarrekening en het jaarverslag”, in Jan Ronse Instituut (ed.), *De nieuwe Vennootschapswetten van 7 en 13 april 1995, Reeks rechtspersonen- en vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblo, 1995, 254-256.

⁴ Een volledige regularisatie, door neerlegging van alle ontbrekende jaarrekeningen, is aangewezen. Zie ook B. TILLEMANS, *o.c.*, p. 231-232, nr. 433; *contra* E. DE BIE en J. DE LEENHEER, *o.c.*, 50; E. DE BIE en M. CORYNEN, *l.c.*, p. 11, nr. 11, die menen dat het zou volstaan de jaarrekening m.b.t. één van de betrokken boekjaren neer te leggen.

⁵ H. BRAECKMANS, *l.c.*, p. 337, nr. 88; B. TILLEMANS, *o.c.*, p. 232, nr. 434; K. VAN HULLE, *l.c.*, 255.

⁶ Brussel 25 april 2002, *J.L.M.B.* 2003, (1263) 1266; D. VAN GERVEN, “Kroniek vennootschapsrecht. 2004-2005”, *T.R.V.* 2005, p. 208, nr. 20.

¹ www.cass.be.

² B.S. 17 juni 1995.

het beroep echter ongegrond, omdat er geen regularisatie-termijn werd gevraagd voor de eerste rechter en omdat deze laatste reeds uitspraak had gedaan over de grond van de zaak. Een latere regularisatie kon de ontbinding niet ongedaan maken, zelfs al was dit vóór een uitspraak ten gronde in graad van beroep, aldus het hof. Om die reden wordt het arrest door het Hof van Cassatie verbroken. Artikel 182 § 1 W.Venn. stelt niet als voorwaarde dat de regularisatie dient plaats te vinden vóór het tijdstip van de uitspraak door de eerste rechter wanneer tegen dit vonnis hoger beroep wordt ingesteld. De appelrechter die het hoger beroep afwijst omdat de regularisatie niet plaatsvond vóór het vonnis in eerste aanleg, voegt deze voorwaarde toe en schendt bijgevolg artikel 182 § 1 W.Venn. Voortaan mag er geen twijfel meer over bestaan: vennootschappen die geconfronteerd worden met een vordering tot gerechtelijke ontbinding ex artikel 182 W.Venn. kunnen hun toestand regulariseren voor zover dit gebeurt vóór de uitspraak van de rechter in beroep⁷.

Sarah De Geyter
UGent

COUR DE CASSATION 23 MARS 2006⁸

SOCIÉTÉS

La dissolution judiciaire des sociétés qui ne sont plus actives

NV Hako et B.G./Procureur du Roi du tribunal de première instance à Anvers, procureur-général auprès de la cour d'appel d'Anvers et B.G.

Siég.: I. Verougstraete, Gh. Londers, E. Dirix, A. Fettweis et B. Dejemeppe

M.P.: D. Thijs (avocat général)

Pl.: Mr. H. Geinger

R.G. C.04.0428.N/2

L'arrêt du 23 mars 2006 a trait à la dissolution judiciaire de sociétés qui ne sont plus actives. Conformément aux dispositions de l'article 182 § 1 du C. soc. "*le tribunal (peut) (...) à la demande de tout intéressé ou du ministère public, prononcer la dissolution d'une société restée en défaut de satisfaire à l'obligation de déposer les comptes annuels conformément aux articles 98 et 100 pour trois exercices consécutifs, à moins qu'une régularisation de la situation ne soit possible et n'intervienne avant qu'il soit statué sur le fond.*"

⁷ Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat het hof van beroep te Gent eerder in een gelijkaardige zaak het standpunt had ingenomen dat de regularisatie beantwoordt aan art. 182 § 1 W.Venn. indien zij gebeurt vóór de uitspraak door de rechter in beroep. Zie Gent 8 november 2004, *DAOR* 2005, nr. 74, 142.

⁸ www.cass.be.

Cette disposition était introduite par la loi du 13 avril 1995⁹ et vise à dissoudre les sociétés qui ne sont plus actives, étant donné que celles-ci constitueraient une charge inutile pour la Centrale des bilans auprès de la Banque Nationale¹⁰. Elle contient une présomption non-irrefragable que la société n'est plus active si elle n'a pas déposé ses comptes annuels pour trois exercices consécutifs. Dans ce cas, tout intéressé, ainsi que le ministère public, peut introduire une action en dissolution judiciaire.

Une fois l'action en dissolution judiciaire introduite, la situation pourra être régularisée en déposant les comptes annuels des exercices concernés¹¹. Il faut que la régularisation prenne lieu avant qu'il soit statué sur le fond de l'action en dissolution. En plus, il faut que les comptes annuels soient effectivement déposés; une promesse des administrateurs/directeurs qu'ils déposeront les comptes annuels, ne suffit pas¹². L'article 182 du Code des sociétés ne pose aucune exigence quant au contenu ou aux documents probants des comptes annuels. Afin de renverser la présomption d'inactivité, il suffit que les comptes annuels soient déposés. Il s'ensuit que la société est en état de convoquer ses organes, qui sont chargés sous leur responsabilité de la rédaction et de l'approbation des comptes annuels¹³.

En l'espèce, l'exigence de déposer les comptes annuels avant que le jugement de fond n'ait été rendu constituait le point litigieux. En première instance, la demanderesse en cassation a été dissoute parce qu'elle n'avait pas déposé ses

⁹ *M.B.* 17 juin 1995.

¹⁰ Pour un exposé détaillé de l'art. 182 C. soc. (l'ancien art. 177*sexies* du Code des sociétés), voy. H. BRAECKMANS, "Gedwongen overdracht en overneming, uitkoopregeling, gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen en vereffening", in H. BRAECKMANS et E. WYMEERSCH (eds.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht 1995*, Anvers, Maklu, 1996, 335-338; Ph. COLLE, "De nieuwe bepalingen inzake ontbinding en vereffening", in K. BYTTEBIER, R.R. FELTKAMP et A. FRANÇOIS (eds.), *De gewijzigde vennootschapswet 1995*, Anvers, Kluwer, 1996, 478-485; G. DAL et P. DE WOLF, "La société et sa restructuration", in Centre d'Études Jean Renauld (ed.), *Droit des sociétés. Les lois des 7 et 13 avril 1995*, Bruxelles, Bruylant, 1995, 310-314; E. DE BIE et J. DE LEENHEER, *Vereffening van vennootschappen na de Wet van 13 april 1995*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 45-51; E. DE BIE et M. CORYNEN, "Commentaar bij artikel 182 W.Venn.", in H. BRAECKMANS, K. GEENS et E. WYMEERSCH (eds.), *Vennootschappen en verenigingen. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Anvers, Kluwer, à feuilles interchangeables, épisode 2001, 1-13; B. TILLEMANN, *Ontbinding van vennootschappen*, in Jan Ronse Instituut (ed.), *Reeks rechtspersonen- en vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblo, 1997, 227-233; K. VAN HULLE, "Bepalingen inzake het commissariaat, de openbaarmaking van de jaarstukken, de jaarrekening en het jaarverslag", in Jan Ronse Instituut (ed.), *De nieuwe Vennootschapswetten van 7 en 13 april 1995, Reeks rechtspersonen- en vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblo, 1995, 254-256.

¹¹ Une régularisation entière par le dépôt des comptes annuels manquants, est recommandée. Voy. également B. TILLEMANN, *o.c.*, p. 231-232, n° 433; *contra* E. DE BIE et J. DE LEENHEER, *o.c.*, 50; E. DE BIE et M. CORYNEN, *l.c.*, p. 11, n° 11, qui sont d'avis qu'il suffit de déposer le compte annuel d'un des exercices concernés.

¹² H. BRAECKMANS, *l.c.*, p. 337, n° 88; B. TILLEMANN, *o.c.*, p. 232, n° 434; K. VAN HULLE, *l.c.*, 255.

¹³ Bruxelles 25 avril 2002, *J.L.M.B.* 2003, (1263) 1266; D. VAN GERVEN, "Kroniek vennootschapsrecht 2004-2005", *T.R.V.* 2005, p. 208, n° 20.